

כתר התורה

ע"ש רבי יצחק אבוחצירא זצוק"ל

רבי יצחק יוסף שליט"א

בית ההוראה הארצי כתר תורה ע"פ פסקי מרן

פרשת במדבר תשפ"ה

העלון השבועי

מאמר השבוע

הרב אברהם רחמים

שלם וקח

כולם, כך הזניח את המעמד החשוב שהיה לו ללא מורא ופחד, והעז לספוג ביוזנות מכל יוצאי שער עירו, אף כאשר נידו אותו ואת בנוותיו, למרות כל זאת, הוא לא חזר בו. – יתרו הוכיח שהוא רציני, 'הוא שם כסף על החשבון'.

ומה זכה? בבקשה, נתחיל לספור. א. משה רבינו גדול הנביאים, הוא חתנו של יתרו. ב. פרשת מתן תורה נקראה על שמו. ג. 'יתר פרשה' – חידוש חידוש בתורה הקדושה – פרשת מינוי דיינים. וזכה לעוד דברים. בקיצור: יתרו רצה באמת ליטול – אז הוא נטל. כתר תורה עלה על ראשו.

ב. רות המואביה – נערה גויה בת מלך מואב, היא רצתה, בחרה לידבק בנעמי, ללא מטרת רווח כלל. הנה, בעלה נפטר, חמותה ענייה, עם מזל גרוע. היא החליטה לעזוב בית פאר הכולל תפנוקי מלכים, זאת בכדי להידבק באמת: אמרה ועשתה: 'באשר תלכי – אלך. באשר תליני – אלין, עמך – עמי. אלוקיך – אלוקי'...

ומה זכתה? הרי שזכתה לינשא לגדול הדור – בועז. ממנה יצאו שושלת צדיקים: 'ישי' ו'דוד מלך ישראל' – מה שרות עשתה זה נקרא 'לרצות'. רות לא רק אמרה שהיא רוצה, אלא היא שילמה כסף על החשבון, היא הוכיחה שהיא רוצה. והתוצאה: היא קיבלה ובגדול – כתר תורה הוא נחלתה!

ג. ר' עקיבא ואשתו – רחל אשת ר"ע, הרי שהייתה בת גדול העשירים 'כלבא שבוע' ובחרה להינשא לרועה צאן פשוט וכל זה בשביל שהיא הייתה בטוחה שהוא יהיה גדול בתורה – היא לא רק אמרה, אלא היא עשתה, היא הוכיחה את רצונה העז, לבעל גדול בתורה. היא נתנה לר"ע ללכת להגות בתורה, משך עשרים וארבע שנה.

ומה התוצאה? זכתה לבעל גדול הדור, שהמשיך את העברת המסורה בעם ישראל, זכתה לבעל שהצליח לדרוש כתרי אותיות, זכתה לבעל שכאשר משה רבינו ראה אותו בשמים, נבהל מפניו אמר לקב"ה יש לך אחד כזה ואתה מבקש ליתן תורה על ידי?!... – הרי שרחל ור"ע זכו לכתר תורה. זה נקרא כל הרוצה ליטול יבוא ויטול.

זיכור: לא כל האומר שרוצה ליטול – יבוא ויטול. אלא כל הרוצה ליטול – כל המוכיח שהוא רוצה ליטול, או אז הוא מוזמן לבוא וליטול – מי שמוכיח את רצונו הוא יקבל!.

נמצאים אנו סמוך ונראה לחג השבועות – חג מתן התורה.

התורה הקדושה, היא משאת חיינו. בכל בית יהודי גרים בני זוג שכל צפיתם מעצמם ומיוצאי חלציהם שיהיו להם בנים צדיקים מאירים בתורה, במצוות ובמעשים טובים.

כל אימא יקרה, בכל ערב שבת קודש שופכת את שיח ליבה בהדלקת נרות שבת. והאב היקר, בכל בוקר מברך בדבקות את ברכות התורה: 'ונתיה אנחנו וצאצאינו, וצאצאי כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה...'. מעתה, השאלה שנתורה להישאל, היא: 'מהו הסוד? איך עושים את זה? כיצד זוכים קבל חלק בתורה הקדושה?...'

כאשר נתבונן בדברי המדרש, נוכל לומר כי התשובה פשוטה ביותר. דרשו חז"ל: 'שלושה כתרים הן: א. כתר תורה. ב. כתר כהונה. ג. כתר מלכות. כתר כהונה – ניתן לאהרן הכהן ולבניו. כתר מלכות – ניתן לשבט יהודה ולבניו. אולם, כתר תורה – מונח בקרן זוית וכל הרוצה ליטול יבוא ויטול'.

אם כן, אם יש מישהו שמעוניין לחבוש את כתר התורה על ראשו, הדרך היא פשוטה: לך לקרן זוית ותיקח את הכתר ותניח אותו על הראש שלך. בקיצור: רוצה – קח!.

אלא מה, שיש הרבה שיטענו: 'בטח שאני רוצה, אבל זה לא פשוט. זה לא בדיוק 'רוצה' – קח. אני מנסה מאוד לקחת וזה לא בא. זה נתקע, אני לומד ולא הולך, זה לא זז, לא זורם...'

ומהי התשובה האמתית: נשים לב, חז"ל אמרו: 'כל הרוצה ליטול – יבוא ויטול' ולא נאמר: 'כל האומר שרוצה ליטול – יבוא ויטול'! והחילוק פשוט. לזכות לכתר תורה צריך לרצות באמת.

– בכדי שיהיה ברור שאנו רוצים באמת, עלינו להוכיח את הרצון (לקוח רציני, מניח כסף על החשבון. רק כאשר מניח תשלום ראשון, ניכר שהוא מעוניין בעסקה באמת). מי שמוכיח את הרצון – מובטח לו שהקב"ה יפתח לו את השערים!

הנה 'בחג השבועות' אנו סובבים סביב שלושה אנשים חשובים, אנשים שהיו רחוקים מהתורה וזכו להגיע אל מקום מכובד מאוד בשרשרת גדולי ישראל, וזאת, כאשר הם הוכיחו את רצונם האמתי!

א. 'יתרו כהן מדין' – היה עובד אלילים, לא היה ע"ז שהייתה. (נאמר: 'עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלוקים' – העיד על עצמו שעבד את כולם). והנה כאשר גילה שהם משתחווים להבל וריק... כולם הבל הבלים. זרק את

הלכות חג השבועות

א. בשישה בסיון חל יום חג השבועות, לאחר ימי ספירת העומר שנמשכו ארבעים ותשעה ימים, שהם שבעה שבועות, ולכן נקרא חג השבועות. וכמו שנאמר: "שבעה שבועות תספור לך וכו', ועשית חג שבועות לה' אלהיך". ואמרו חז"ל: למה תלה הכתוב יום חג שבועות בספירה, מה שאין כן בשאר מועדות, לפי שכאשר נתבשרו ישראל לצאת ממצרים נתבשרו שהם עתידים לקבל התורה לסוף חמשים יום ליציאתם, שנאמר בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה, נ' יתרה של "תעבדון" במקום תעבדו, לרמז שמקץ נ' יום לצאתם יקבלו התורה בהר חורב, ובצאת ישראל ממצרים מרוב חיבה היו מונים בכל יום ויום: הרי עבר יום אחד, הרי עברו שני ימים, וכן הלאה, מפני שהיה נראה להם כוון ארוך מתוך חיבתם הגדולה לתורה, והיו מצפים ומייחלים לקבלת התורה, לכך נקבעה הספירה לדורות. [ילקוט יוסף על המועדים עמוד תלן].

ב. יש אומרים שבלי חג השבועות אין לקדש על הכוס עד שיהיה ודאי לילה, [שהוא כרבע שעה לאחר שקיעת החמה]. שאם יקדש מבעוד יום הרי הוא כמחוסר קצת מיום מ"ט לספירה, וכתוב: "שבע שבתות תמימות" תהינה. ויש חולקים ואומרים שאין לחוש לכך, ושכן פשט המנהג לקדש אף מבעוד יום, ולכן לכתחילה נכון להמתין מלקדש עד לאחר שעברו עשרים דקות מהשקיעה, ובפרט במקומות אלו שאפשר לחשוש לדברי האחרונים ולהמתין עד הלילה, שנכון לעשות כן. ומכל מקום בשעת הצורך הרוצה לסמוך על המקילים, ולקדש על הכוס מבעוד יום ולהוסיף מחול על הקודש יש לו על מה שיסמוך. שכן הוא מעיקר הדין, וגם המנהג כן. ובפרט בארצות אירופה וכדומה, שהשקיעה מתאחרת מאד בימי הקיץ, ובני הבית מצטערים לשבת ולהמתין עד הלילה, וגם זה גורם הפרעה לסדר לימוד הלילה בספר קריאי מועד, כפי שנוהגים על פי הזהור הקדוש והאר"י ז"ל, שיש להקל להם לקדש ולסעוד מבעוד יום. ואם אפשר טוב שימתינו עד תחילת השקיעה, באופן שהשמש מתכסית מעינינו, ואז יקדשו ויסעדו. וטוב שיאכלו כזית לחם בצאת הכוכבים, ועליהם תבוא ברכת טוב. [יחזקאל דעת חלק ו' סימן ל'. שו"ת חזון עובדיה חלק א' סימן א'. יביע אומר חלק ה' או"ח סי' ו' סק"ה. הליכות עולם חלק ב' עמוד ג'].
ג. מותר להתפלל ערבית בשבועות מבעוד יום לפני הלילה, כנהוג בכל יום, ואין צריך להזהר בזה להתפלל רק לאחר צאת הכוכבים. שרק לגבי הקידוש טוב להחמיר כנוכח. [שם].
ד. הדבר ברור שמי שישכח לברך בחג השבועות ברכת שהחיינו, אינו יכול לברך ברכה זו לאחר החג, אף לא בתוך שבעה ימים שאחר החג. [חזון עובדיה על הלכות פסח עמוד קלד].
ה. בליל חג השבועות, מותר לאכול הפת עם סלט ירקות ומיני חמוצים. ואין בזה קפידא. [יחזקאל דעת חלק ד' סימן לו סק"ג].
ו. פשט המנהג בכל תפוצות ישראל להיות נעורים כל הלילה בליל חג השבועות ולעסוק בתורה, עד עלות השחר, וכמו שכתוב בזהור הקדוש: "חסידים הראשונים לא היו ישנים בלילה הזה, והיו

המשך בעמ' 3

תשלום שכר דירה במקום חמיו שהתחייב לשלם

שאלה: ראובן (חמיו) התחייב לקראת חתונת בתו (אשתי) לשלם מראש שכר דירה לשלוש שנים. והנה כעבור חצי שנה, פנה שמעון (בעל הדירה) אל הזוג הצעיר ואמר להם כי חמיו (ראובן) לא שילם לו על הדירה במשך חצי שנה שגרנו בה, ואכן לאחר בירור טלפוני קצר צודק בעה"ב שלא שולם לו שכ"ד מיום שנכנסנו לדירה. ששאלתי את חמיו, הוא הסביר לי שכרגע עקב המצב הכלכלי השורר במשק בגלל המלחמה אין לו תזרים מזומנים ואין לו אפשרות לשלם את השכ"ד. שמעון בעל הדירה מבקש שנשלם לו מכאן ולהבא ולמפרע על הזמן שהוא לא קיבל את השכ"ד. הזוג ענו לשמעון שאין להם אפשרות לשלם על דירה גדולה הנמצאת במקום יקר לכן הם מוכנים לעזוב ולעבור למקום אחר ותוך שבוע הוא יוכל להשכיר את הדירה לאנשים אחרים, אך בקשר לתשלום שלא שולם הם מעוניינים לשאול רב אם הם חייבים לשלם או לא, כי אילו הם היו יודעים שהתשלום יהיה עליהם אזי מראש הם לא היו שוכרים דירה גדולה ויקרה במקום כזה.

תשובה: בני הזוג שגרו בדירה פטורים מלשלם ועל בעל הדירה לתבוע את ראובן שהתחייב לשלם את השכ"ד.

נימוקים: קיי"ל שהמקבל הנאה מחברו צריך לשלם לו עליה, אף אם לא הייתה בכוונתו של הנהנה לשלם. אמנם בנידון דידן נראה שבני הזוג שגרו בדירה פטורים מלשלם. וזאת ניתן ללמוד מדברי הר"ן (נדרים לג'): שכתב שהמלווה מעות לאדם עבור מזונות אשתו אין המלווה יכול לגבות מהאשה מחמת ההנאה שקיבלה משום שהמלווה ידע שאין לאשה נכסים שהוא יוכל לגבות מהם את חובו ולכן הוא נתן על דעת שיגבה רק מהבעל. וכך גם נפסק במפורש בשו"ע (אבהע"ז סי' ע סעיף ח).

מכוח דברי הר"ן הללו כתב בספר ערך ש"י (חו"מ סי' קפה סעיף י ד"ה שדכן) ששדכן שלא יכל לגבות דמי שדכנותו מאבי החתן מפי שהוא אלים אינו יכול לגבותם מהחתן מפני שהמנהג הוא שאת דמי השדכנות גובים מהורי החתן והכלה, לפיכך לא היתה דעת השדכן לגבות מלכתחילה מהחתן, ואין השדכן יכול לומר לחתן הרי עשיתי לך את פעולת השידוך מהטעם "דלאו אדעתא דחתן ישלם לו נחית".

המשך בעמ' 5

עוסקים בתורה, ואומרים: בואו לנחול מורשה קדושה לנו ולבנינו בשני העולמות". וכן אמרו עוד בזוהר הקדוש: "כל אלו שמתקנים התיקון בלילה הזאת ושומחים בו, כולם יהיו רשומים וכתובים בספר הזכרונות, והקדוש ברוך הוא מברך אותם בשבעים ברכות וכתרים של עולם העליון". והסבירו האחרונים, שהטעם למנהג זה בליל חג השבועות, לפי שבשעות קבלת התורה היו ישראל נרדמים כל הלילה, והוצרך הקדוש ברוך הוא להעירם משנתם על ידי קולות וברקים שהיו לפני מעמד הר סיני. ולכן צריכים לתקן הדבר על ידי שנעמוד על המשמר בלילה הזה ונעסוק בתורה כל הלילה. [ילקוט יוסף על המועדים עמוד תלח].

ז. אין מנהג זה אלא לאנשים ולא לנשים. [שו"ת רב פעלים חלק א' בסוד ישרים סימן ט].

ח. מהיות טוב נכון לחוש לדברי רבותינו המקובלים, וללמוד בליל שבועות את התיקון שנתקן ונסדר על פי הזוהר והמקובלים, ונדפס בספר קריאי מועד לחג שבועות, בכנופיא ובחבורה, ולהעדיף סדר לימוד זה על פני לימוד בתלמוד ובפוסקים. ומכל מקום אברכים ובני ישיבות שחשקה נפשם לעסוק בגמרא בלילה הזה בשקידה ובהתמדה, אין למחות בידם, שיש להם על מה שיסמוכו. ויש שנהגו ללמוד בספר המצוות להרמב"ם. ואם רוב הציבור קוראים התיקון אין ראוי ליחידים לפרוש מהם וללמוד תלמוד או רמב"ם. [ילקוט יוסף על המועדים עמוד תלט. יחזה דעת חלק ג' סימן לב].

ט. יש להזהר מלדבר דברים בטלים בלילה הזה, ולא יאבד זמן יקר זה בשיחה בטילה. ויושב בטל כישן דמי. ועל פי הקבלה אין לקרות משנה בלילה זו. ולפני נקודת חצות הלילה יש לקרות קריאת שמע, בפרט לאלה שהתפללו ערבית מבעוד יום. ואם יש תלמיד חכם בין החבורה טוב ונכון שיבאר לקהל דברי הגמרא והמדרש ותרי"ג מצות, דבר דבור על אופניו, בדברי אגדה המושכים את הלב, כדי שלא יבואו להתנמנם. [ילקוט יוסף על המועדים עמוד תמ].

י. העוסקים בתורה בלילה, ומגשישים להם מדי פעם בפעם במשך הלילה תה או קפה, אפילו שהו בינתים יותר משעה ומחצה, שיש בזה יותר מכדי שיעור עיכול המזון, אינם צריכים לחזור ולברך על כל כוס וכוס, אלא די בברכה אחת, והיא פוטרת את הכל. וטוב שיכוין דעתו לפטור בברכתו הראשונה כל מה שיביאו לפניו לאחר מכן. ואם יצא לחוץ מפתח בית הכנסת או בית המדרש, אפילו הניח מקצת חברים, ואחר כך חזר, צריך לחזור ולברך, ששינוי מקום נחשב להיסח הדעת.

יא. אין לברך ברכות התורה אלא עד אחרי עלות השחר, שהוא שיעור מהלך ארבע מילין לפני הנץ החמה, והיינו שבעים ושנים דקות קודם הנץ, ושיעור זה משערים בשעות זמניות, (ומה שנכתב בלוחות מסוימים שיעור אחר על זמני עמוד השחר, אינו מכוון לדעת מרן והפוסקים שאנו הולכים בעקבותיהם. ואכמ"ל). [ילקוט יוסף חלק א' עמוד קלו. שארית יוסף חלק א' עמוד תפב].

יב. מנהגינו שגם הניעורים בלילי שבועות מברכים ברכות התורה. ויש מתחסדים לשמוע ברכות התורה ממי שישן בלילה שינת קבע, אבל המנהג הפשוט שאף הניעורים כל הלילה מברכים ברכות התורה אחר עלות השחר, ובמקום מנהג אין לומר "ספק ברכות להקל". [יביע אומר חלק ה' סימן ו. יחזה דעת חלק ג' סימן לג].

ג. מנהגינו לברך כל ברכות השחר, חוץ מברכת על נטילת ידים ואשר יצר. ואם הוצרך לנקביו מברך אשר יצר. (אבל לא ברכת על נטילת ידים). [ילקוט יוסף על המועדים עמוד תמא].

יד. יתגבר כארי בתפלת שחרית לבל יתן שינה לעיניו ולעפעפיו תנומה, שלא יצא שכרו בהפסדו אם יישן בשעת קריאת שמע ותפלה. [ואסור ללכת לישן תוך חצי שעה לפני עמוד השחר והלאה (שו"ת בני עולם סימן א' ע"ש)]. וכן יזהר בשעת קריאת התורה, שהיא פרשת עשרת הדברות, לבל תחטפנו שינה, וכבר אמרו חז"ל: אמר הקדוש ברוך הוא לישראל, בני היו קוראים פרשת עשרת הדברות בכל שנה ושנה (בחג השבועות), ואני מעלה עליכם כאילו אתם עומדים לפני הר סיני ומקבלים את התורה. [שבאותו יום זמן מתן תורה מתעוררת אותה הארה קדושה של המעמד הנשגב והנורא של אבותינו במעמד הר סיני. קל וחומר ממה שאמרו במדות פורענות בתוספות סוטה יד. וראה בילקוט יוסף מועדים הלכות שבועות].

טו. יש הנוהגים לעמוד על רגליהם בשעת קריאת עשרת הדברות, ואין זה מנהג נכון, כי יש לחוש פן יאמרו שדוקא תורה זו מן השמים ולא השאר חס ושלום, ונותנים יד לפושעים בזה. [וכמו שאמרו כיו"ב בגמרא ברכות (יב.), שבטלו לומר קריאת עשרת הדברות בצבור בכל יום, מפני תרעומת המינים, ופי' רש"י שלא יאמרו לעמי הארץ אין שאר התורה אמת ח"ו, ותדעו שהרי אין קוראים אלא מה שאמר הקב"ה ושמעו מפיו בסיני. ע"כ]. ויש למחות בנזהרים כן, ומכל שכן במקום שיש שם תלמיד חכם שיחזיקם שיושבים בשעת קריאת עשרת הדברות, שיש למחות במי שעומד, משום יוהרא. [ילקוט יוסף מועדים שם. חזון עובדיה על הלכות יום טוב הלכות שבועות].

טז. אם העולה לתורה בפרשת עשרת הדברות הוא אביו או רבו, ועומד לכבודם, יעמוד מיד עם עלותם לקרות בתורה, שעל ידי כך ניכר הדבר שעמידתו אינה משום עשרת הדברות, אלא משום כבוד אביו או רבו, ובוזה אין כל חשש. וכן מי שנמצא בבית כנסת שהקהל עומדים על רגליהם בשעת קריאת עשרת הדברות, ואם ישאר לשבת אף על פי שעושה כדן מכל מקום יש חשש שמא יראה כמולול ח"ו, נראה שיש להורות לו להקדים ולעמוד מתחילת הקריאה של העולה לעשרת הדברות, ונמצא שאין כאן פתחון פה למינים, כיון שכבר הקדים לעמוד בכמה פסוקים קודם עשרת הדברות. ואין לגבאי העורך את מכירת המצוות להכריז במכירה "שזו פרשה חשובה". [יביע אומר חלק ב' סימן טז סק"ג חיו"ד. יחזה דעת חלק א' סימן כט. וחלק ו' סימן ח].

יז. נוהגים לשמוע עשבי בשמים ושושנים בבתי הכנסת ובבתים לכבוד חג השבועות, וזכר למה שאמרו חז"ל (שבת פח:). כל דיבור שיצא מפיו הקב"ה נתמלא כל העולם כולו בשמים, שנאמר "שפתותיו שושנים נוטפות מור עובר". וכן נוהגים להעמיד ענפי אילנות בבית הכנסת ובבתים, לרמוז למה שאמרו חז"ל (ראש השנה טז.). בעצרת נידונים על פירות האילן. ואף על פי שיש מפקפקים על מנהג זה, הנח להם לישראל שמנהגם תורה, ובפרט שמנהג זה קדום ונוכר בדברי חז"ל. [שו"ת יביע אומר חלק ג' סימן כד חיו"ד. יחזה דעת חלק ד' סימן לג].

יח. במקומות שנוהגים בחג שבועות לחלק בשמים של ריח טוב אחר שהצבור התחיל ברוך שאמר, אינו מנהג טוב. [כה"ח סי' תצד אות נז].

המשך בעמ' 4

מטרות העמידה

קמחא
דפסחא

לימוד
שירת
הבקשות
לילדים

בית
הוראה

לימוד
טעמי
המקרא

כולל
אברכים

המשן מע' הקודם - נשאלו בקו - הרב אלון בן שבת

יט. אין להתענות ביום חג השבועות אפילו תענית חלום. [דרשות מהרי"ל. שכנה"ג], משום דאי לאו ההוא יומא כמה יוסף איכא בשוקא. [כה"ח סי' תצד אות לח]. והרמ"ק היה עוסק בחכמת האמת ביום חג השבועות, ולכן אם יש לו יד בקבלה ילמוד האדרא או זוהר. [כה"ח אות לו].

כ. נוהגים לאכול מאכלי חלב בחג השבועות, וכן יש נוהגים לאכול דבש וחלב, לרמוז על מתן תורתנו שנמשלה לדבש וחלב, שנאמר דבש וחלב תחת לשונך. ויש נותנים טעם למנהג מאכלי חלב בחג השבועות, מפני שבעשרת הדברות נתגלו לאבותינו כל חלקי התורה ומצוותיה, וכמו שכתב רב סעדיה גאון, שבעשרת הדברות כלולות כל מצוות התורה, וכשירדו מאצל הר סיני אל בתיכם לא מצאו מה לאכול תיכף, זולת מאכלי חלב, כי לבשר היו צריכים הכנה רבה, לשחוט בסכין בדוק בלי פגם כאשר צוה ה'; ולנקר החלב וגיד הנשה, ולמלוח הבשר ולהדיחו, ולבשל הבשר בכלים חדשים, כי הכלים שהיו להם מקודם, שבישלו בהם תוך מעת לעת, נאסרו מפני המאכלים שנתבשלו בהם קודם מתן תורה, שלא היו כשרים לאכילה לאחר מתן תורה. ובלאו הכי לכולי עלמא תורה ניתנה בשבת [המועדים בהלכה]. ולכן היו זקוקים למאכלי חלב. ואנו עושים זכר לזה. [משנה ברורה סימן תצד ס"ק יב]. ובספר תורת חיים (לבבא מצינא פו:) כתב הטעם שאוכלים מאכלי חלב ביום מתן תורה, על פי האגדה, שכשבא הקב"ה ליתן את התורה לישראל קיטרגו עליהם המלאכים, כי רצו לקבל את התורה לעצמם, אמר להם הקב"ה בכולהו זמנין מקטרגין עליהון, ואתון בשעתא דאתיתו לגבי אברהם אכילתו בשר וחלב, שנאמר "ויקח חמאה וחלב וכן הבקר אשר עשה", ואילו תנינן של ישראל אינו אוכל בשר וחלב ביחד, מיד הלכו להם בפחי נפש. ולכן נוהגים לאכול מאכלי חלב ביום מתן תורה, ואחר קינוח והדחה אוכלים בשר, שיראו המלאכים שאנו נוהרים יפה בדיני בשר וחלב וכו'. וכן כתב בספר בגדי שש. [וע"ע בשו"ת נודע ביהודה תנינא (חיו"ד ס"ס סד). ובילקוט הגרשוני. ובשו"ת ברכת יוסף לנדא סימן כ. ילקוט יוסף מועדים עמ' תמד].

כא. צריכים להזהר שלא לאכול מאכלי חלב אחר בשר כי אם כעבור שש שעות, וכתורה יעשה, וגם בחג השבועות יש לזהר בזה, ודלא כמי שכתב שבחג השבועות יכולים להקל יותר. ומנהגינו לאכול תחלה מאכלי חלב, ואחר קינוח והדחה כמשפט, אוכלים מאכלי בשר. [ילקוט יוסף איסור והיתר כרך ג' סימן פט].

כב. מצוה לאכול ביום טוב בשר בהמה לקיים בזה מצות שמחת החג, שאין שמחה אלא בבשר בהמה, ואף על פי שעיקר המצוה בבשר בהמה, מי שאינו יכול לאכול בשר בהמה מטעמי בריאות או כשרות, יכול לקיים מצות שמחה בבשר עוף. וכן ישתה יין לשמחת החג. אבל לא ימשך יותר מדאי אחר הבשר והיין, וכן ימנע משחוק וקלות ראש, לפי שאין השחוק וקלות ראש שמחה אלא הוללות, ולא נצטוונו אלא על שמחה, שיש בה עבודת היוצר יתברך שמו. (הרמב"ם הלכות יום טוב פ"ו ה"כ, ומרן בשלחן ערוך סימן תקכט סעיף ב' וסעיף ג'). [יחזקאל דעת חלק ו' סימן לג].

כג. מצוה לשמח את הנשים בראוי להן, דהיינו בגדים ותכשיטים נאים. ואת הקטנים בראוי להם, בקליות ואגוזים מגדנות וממתקים.

כד. אין מרקדים ואין מספקים ביום טוב, גזרה שמא יתקן כלי שיר (ביצה לו:). וכל שכן שאסור להשתמש בכלי נגינה להשמיע קול שיר ביום טוב, וכן אסור להפעיל טייפ או מחשב מערב יום טוב כדי להשמיע ביום טוב

תקליטים של שירים ומנגינות, ויש למחות במי שמיקל בזה, כי אין לו על מה שישמוך. ומכל שכן שאסור להקליט שירים בטייפ רקורדר ביום טוב, אפילו היתה המכונה ערוכה מבעוד יום. אלא ישמחו ביום טוב בדברים המותרים, וכגון לשורר בפה שירות ותשבחות פזמונים ופיוטים אשר יסודתם בהררי קודש. (עיין ערכין יא.). [ילקוט"י מועדים עמוד תמה. וראה עוד בילקוט"י שבת כרך ה'. ובשו"ת יבי"א חלק ג' סימן כט].

כה. מנהג נכון לקרות מגילת רות בחג השבועות בלא ברכה. ושליח צבור ספרדי העובר לפני התיבה במנין אשכנזי, אינו רשאי לברך "על מקרא מגילה" כמנהגם, אלא אחד מהקהל יברך והוא יקרא. ומכל מקום אם עבר וברך מוציא אותם ידי חובת הברכה, ואינם צריכים לחזור ולברך. אבל ספרדי שנודמן בבית כנסת של אשכנזים בתענית ציבור במנחה, והזמין להעליית שלישי שצריך להפטיר לפי מנהגם, אף על פי שנכון להתחמק מלעלות לספר תורה, אם כבר קראוהו בשמו, יעלה ויפטיר בברכות. [יביע אומר ח"א סי' כט. ילקוט"י מועדים עמ' תמה].

כו. אסור להתענות ביום אסרו חג של שבועות, וכן אסור להספיד בו. [כן כתב בכף החיים (סימן תצד ס"ק מח) בשם תשובה מאהבה]. ויש אומרים שהוא הדין בכל אסרו חג. ויש מקומות שנוהגים שלא לעשות מלאכה ביום אסרו חג. והרי זה כדברים המותרים ואחרים נהגו בהם איסור שאין אותה רשאי להתירם בפניהם. אבל במקומותינו נהגו להקל בזה. ונוהגים להרבות קצת באכילה באסרו חג. (סוכה מה: והרמ"א בהגה סוף סימן תכט).

כז. מנהג הספרדים שלא לומר תחנון ונפילת אפים, ומזמור יענך ה' ביום צרה, ומזמור תפלה לדוד, מיום ר"ח סיון עד יום י"ב בו, ועד בכלל, מפני שהג השבועות יש לו תשלומין כל שבעה. [ילקוט יוסף על המועדים עמוד תמו. חזון עובדיה יום טוב עמוד שכת].

כח. הנותן ספר תורה לבית הכנסת ביום חג השבועות, הרי הוא כאילו מקריב מנחה חדשה לה' בזמנה. ומותר להוציאו מרשות היחיד שלו, להעבירו ברשות הרבים, בשמחה וברוב עם אפילו במקום שאין שם עירוב לרשות הרבים, הואיל ויש בזה צורך מצוה. וטוב שיקראו בו בבית הכנסת לפחות פסוק אחד, כדי שתהיה ההוצאה לצורך. [ילקוט"י שם. חזון"ע יו"ט עמ' שכא].

כט. ישתדל לעסוק בתורה ביום החג, וכמו שאמרו (בפסחים סח:): חציו לה' וחציו לכם. ויש להזהיר את ההמון שלא יעבירו את היום בשניה, ויקבעו זמן ללמוד גם ביום טוב עצמו, אחר שינוחו מהלימוד של הלילה. ומנהג ישראל לקרות אזהרות שיש מהר"ש בן גבירול וכיוצא בזה. ויותר נכון ללמוד בספר המצות של הרמב"ם, מצות עשה ומצות לא תעשה, דסלקי אליבא דהלכתא (ברכי יוסף סימן תצד ס"ק י). ונכון גם כן לקרות בספר תהלים, כי פטירת אדונינו דוד המלך היתה ביום חג השבועות. [וכמבואר בירושלמי פרק ב' דחגיגה הלכה ג, והובא בתוס' חגיגה יז. ד"ה אף. ועיין בשבת ל. ובשו"ת ברית יעקב (סימן כו)].

ל. ישתדל לחדש איזה חידוש בתורה בביאור דברי הראשונים, והוא סימן טוב להתחיל לחדש ביום מתן תורה לכל השנה. ואם אינו בר הכי, ישתדל לשמוע חידוש שלא ידע קודם. [ילקוט יוסף מועדים שם].

בברכה

בית ההוראה כתר תורה

מטרות העמותה

קמחא
דפסחא

לימוד
שירת
הבקשות
לילדים

בית
הוראה

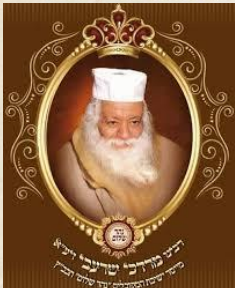
לימוד
טעמי
המקרא

כולל
אברכים

כיוצ"ב מבואר מדברי הפוסקים שהשוכר בית ומת, אין המשכיר יכול לגבות מנכסי היורשים אם לא הניח אביהם נכסים. (יעוין בשו"ת הגרעק"א פסקים חו"מ סי' קלג, וגיליון הגרעק"א על חו"מ סי' שמא סעיף ג) ואף לגבי אשתו של השוכר דנו הפוסקים אם אפשר לגבות ממנה מכוח שהיא כערב על השכירות אך לא מטעם שקיבלה הנאה, כמ"ש בשו"ת מהרשד"ם (אבהע"ז סי' קפד הובא בבה"ט אבהע"ז סי' קב סק"ד) מי שמת והיה חייב שכירות למשכיר ונמצאו מטלטלין בתוך הבית, המשכיר קודם לאלמנה אף אם בעלה כתב בכתובה מטלטלי אגב קרקע וזמן הכתובה קדם לשכירות המשכיר. ויעוין עוד בזה בדברי הקצוה"ח (סי' עז סק"ח) וכל זה משום שכאמור המשכיר לא נתן את הדירה על דעת לגבות מהאשה ומהבנים. ולכן נראה שגם בנידון דידן המשכיר נתן את זכות הדיור בדירה לזוג "בחינם" משום שהחותן התחייב לשלם עליה ולא היה בכוונתו לגבות מהזו"צ שגר בדירה בפועל. [אף דשאולי יש לחלק שבמקרה זה רק הזו"צ נהנה מהדיור בדירה ואילו החותן רק משלם עליה אך לא דר בה בפועל. יעוין בחזו"א (ב"ק סי' טז ס"ק כא) בפרנס אב את ילדיו בדבר גזול והם לא ידעו מזה עיי"ש.]

איך שיהיה בנוגע לדיור בדירה מכאן ולהבא אכן המשכיר יכול לדרוש מהזו"צ לעזוב את הדירה היות והחותן לא שילם לו על הדירה (יעוין בבאר היטב סי' שיב סק"ד בשם מהרי"ט). ומאידך, בעל הדירה יכול לתבוע את החותן שישלם לו על כל התקופה שבני הזוג היו בדירה. וכמובן עד שהדירה תושכר לשוכרים אחרים.

בברכה יגאל אלון ס"ט.

שור המצאה מן המזרח

הרב יוסף חיים בן שבת

הרב מרדכי שרעבי

בשקידתו המופלאה, מידותיו התרומיות ושכלו הזך והישר, זכה והגיע עוד בצעירותו ממש לדרגות גבוהות ונשגבות מאוד בעבודת השם. דרך לימודו במשך כל חייו היתה ללמוד במתן, בהנהגה שלמה, בעמקות ובעיון חודר, ואז לחזור ולשון בלא הפסקה. כך, כל לימודו היה חרוט על ליבו, עד שהיה בקי בלשון הרמב"ם והבית יוסף בעל פה. העולם מכיר את אותו גאון תימני שהתפרסם בעיקר כמקובל וגאון גדול בתורת הסוד, אך לא רבים אשר ידעו שידעויותיו וגדולתו בקבלה באו רק לאחר שמילא כרסו כהוגן בתורת הנגלה ועסק בסוגיות הש"ס, והכל 'אליבא דהלכתא', עם הפוסקים הראשונים והאחרונים. וכן היה מורה לשומעי לקחו, שאין לעסוק בחכמת הסוד על חשבון ידיעת הפשט וההלכה.

הרב מרדכי יצחק שרעבי זצ"ל. נולד בעיר תעני שבמחוז שרעב בתימן, בשנת ה'תער"ב (1912). אביו, רבי יהודה תעני. לרבנו היתה אחות שנולדה לפניו. סבו הגדול, רבי יפת אברהם תעני, שימש כרב ואב בית דין ונודע בקדושתו והליכותיו המופלאות. אסף את היתומים הרכים אל ביתו, וגדלם במסירות. משגדל רבנו, למד בתחילה אצל ה'מארי' של העיר, אולם עד מהרה נתגלו כשרונותיו המבורכים ושקידתו הנפלאה, וסבו הגדול היה מקדיש כמה שעות בכל יום ללמוד בצוותא עם נכדו הצעיר. עוד בהיותו עלם צעיר בתימן, נהג למסור שיעורים לציבור בהלכה ובאגדה. אחד השיעורים הקבועים היה ביום שבת לאחר שחרית, בו היה מלמד הלכות שבת על סדר השולחן ערוך. הוא היה מרחיב בביאורי ההלכות, ובפרטי דינים היוצאים למעשה, וכן בהוספות רבות מדברי הפוסקים. עד מהרה התפרסם רבנו, בגדולתו בתורה ובחסידיה הרבה. בכל רחבי המדינה. שמעו של רבנו הגיע עד לאזני ראש אבות בתי הדין של מחוז שרעב, הגאון רבי סאליס סעיד זצ"ל. הוא שלח לקרוא לרבנו אליו, וקרבו מאוד בחיבה יתירה. הוא ביקש מרבנו להגיע לעירו, 'אלחדה', שנחשבה עיר ואם בישראל באותם ימים. כדי שייסייע בהשבת תשובות הלכתיות, לשאלות שגשגו אליו מכל קצוות תימן.

רבנו אף זכה ליצוק מים על ידיו של המקובל הצדיק ר' חיים סינאוני זצ"ל, ששימש כאב בית דין בעיירה סינאן הסמוכה לתעני, עיר הולדתו. לאחר תקופה, עבר רבנו לעיר עדן, שם נתקבל רבנו בברכה על ידי הגאון הצדיק הרב נסים משומר זצ"ל, ראש המקובלים בעדן. תחילה הציע לרבנו ללמוד תינוקות של בית רבן, מאחר שכבר עסק במקצוע זה בהצלחה רבה עוד בהיותו בשרעב. אולם במשך הזמן נוכח רבי משומר לדעת שלפניו עומד גדול שבגדולים וענק שבענקים, וחשב בליבו כי אין ראוי ממנו לקרבו וללמדו תורת הנסתר השמורה ליחיד סגולה. רבנו נכנס בתנופה רבה ללימוד תורת הנסתר, בהתמדה רבה, ותוך התקדשות ופרישות מהבלי העולם ותענוגיו.

עלייתו לארץ ישראל: רבי מרדכי העיד על עצמו בפני תלמידיו, שעוד בילדותו כשהיה עומד בתפילת שמונה עשרה והיה מגיע לברכת בונה ירושלים, היו דמעות זולגות מעיניו, מגודל תשוקתו לארץ ישראל וירושלים. וכך יצא רבנו ורעייתו משרעב בשיירת עולים, כשביניהם תלוו אליהם גם רבי שאול חדד ומשפחתו. את השיירה הובילו כנופיות של מבריחי גבול, להם שילמו טבין ותקילין. תחילה הגיעו לעיר הגדולה עדן. משם המשיכה השיירה לעיר הנמל פורט סעיד שבמצרים, ושם עלו על ספינה רעועה שהפליגה לנמל העיר יפו. **לאחר** הפלגה ממושכת, בתנאים הקשים של אותם הימים, נראו מרחוק צללית של יפו, כשרבנו עומד על הסיפון, ולא גורע את עיניו מנופה המתקרב של ארץ ישראל. בהינתן האות, ירד רבנו בעזרת סירה קטנה אל החוף, רכן אל הקרקע בגעגוע, ונישק את עפרה של ארץ ישראל. "כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחננו".

מיפיו הועברה שיירת העולים על ידי השלטונות לעיר רחובות, שם נרתמו כולם לעבודת כפיים בפרדסי האזור, מבוקר עד ערב. רבנו נאלץ אף הוא לצאת עמם מידי יום לעבודה. אמנם משראה שאין גופו יכול לסבול עבודה גופנית מאומצת שכזו, החליט לעלות ולהשתכן בעיר הקודש ירושלים. לאחר הגיעו לירושלים, שינה רבנו את שם משפחתו 'יפת', לשם 'שרעבי', על שם מקום מוצאו. הוא נהג לומר בדרך מליצה, כי 'שרעבי' – ראשי תיבות: שלום רב על בני ישראל. **יצורים על הירח:** היה זה בשנת ה'תשמ"ה (1985), העולם כולו את נשימתו ועקב במתח אחר מסלולה של החללית 'אפולו' שעמדה להנחית, לראשונה בתולדות האנושות, אדם על הירח, במבצע שנקרא 'מבצע אפולו'. אחת השיטות החשובות והמעניינות ביותר, שסיקרו את החוקרים, ובעצם את כלל בני האדם, היתה לברר האם יש יצורים חיים כבני אדם או חיות, החיים על הירח!

באותם ימים הזדמן לביתו של רבנו פרופסור, שתחום התמחותו היה באסטרונומיה וחקר הכוכבים, ובניית זלזול התרברב על יכולותיו של המדע החדשני לחקור, ואפילו לדעת בקרוב, גם את המתרחש על הירח. הוא טען שכנראה יימצאו שם יצורים חיים, שישפיעו דרמטית על כל באי עולם. רבנו שמע את דבריו, נטל דף ועט, כתב כמה מילים, הכניס את הדף למעטפה סגורה, והפקידה ביד הראשון לציון, הרב מרקי אליהו, כשהוא מורה לו לפתוח את המעטפה רק לאחר היוודע תוצאות הנחיתה על הירח. לאכזבת כולם, מה שנגלה לעיני האסטרונאוטים על הירח הוא מדבר ענק של שיממון. משפחתו את המעטפה, מצאו שרבנו כתב מספר מילים הקורות מ'פתיחת אליהו', שבהקדמה לתיקוני הזוהר: "ובארעא אילנין ודשאין וגנתא דעדן ונונין וכו' ובני נשא". כלומר, שבארץ דווקא יש אילנות ודשאין, בעלי חיים ובני אדם, ואילו בשמים – אין. וזכה הראה רבנו לעולם הוכחה ניצחת שתורה מן השמים, ומה שרוצים המדענים לחקור ברוב חכמתם, בהשקעה עצומה של כסף ומשאבים יקרים, הכל כבר גלוי וידוע לפני חכמי התורה. הסיפור התפרסם ברבים ודבר זה עשה קידוש ה' גדול בעולם.

תלמידיו של הרב שרעבי: לרבנו היו תלמידים רבים, להלן כמה מהנודעים שבהם: תלמידו הקרוב, **הגאון רבי שלום שמואל זצ"ל** – מילא את מקום רבנו בראשות הישיבה לאחר פטירתו. וכן בנו, יבדל לחיים, **הגאון הרב בניהו שמואל שליט"א**, המשמש ראש הישיבה כיום. הגאון רבי שריה דבליצקי זצ"ל – מתלמידי החזו"ן ומחבר ספרים רבים. **הגאון הרב מאיר יהודה גץ זצ"ל** – רב בכתול. **הגאון הרב יששכר דב ורחק שליט"א**, האדמו"ר מבעלזא – אשר למד בקביעות יחד עם מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל תורת הסוד בחצות לילה במשך תקופה ארוכה אצל רבנו ביחידות. **פטירתו של רבי מרדכי שרעבי:** בשנת ה'תשל"ח (1978), כשש שנים קודם פטירתו, התאלמן רבנו מרעייתו הרבנית הצדקנית מרים, ומאז חלה הרעה במצבו הבריאותי, ולא שם לאיתנו עד לסוף ימיו. בשנת ה'תשד"מ (1984), ביום רביעי י"ט במרחשון, לקה רבנו בהתקף לב. חום גופו ירד ומצבו הבריאותי נעשה חמור ביותר, אולם רבנו לא הוציא מפי אנהגה או אנחה, וסבל את ייסוריו באהבה עד רגעי האחרונים. בליל חמישי, כ' במרחשון נצחו אראלים את המצוקים ורבנו השיב נשמתו הטהורה ליוצרה. רבנו נטמן לצד רעייתו בהר המנוחות שבירושלים.

חכמת נשים

אשר יצר

ומפליא לעשות

האם עצרת פעם להתבונן בתינוק קטן?

איך הוא סקרן, לומד, מתקדם בהתלהבות לדבר הבא...

איך הוא חי ושמח ברגע הזה?

פניו מאירות, עיניו מחייכות, הוא כולו נוכחות. כולו חיים.

וצחקו — מתגלגל ומתפרץ, שום רצינות בעולם לא תוכל לו.

בכל פעם שאני עוזרת לחשוב על זה, אני נפעמת מחדש.

כי כמה שזה מוזכר לנו — אותנו. את הגוף שלנו.

שאנחנו נוטים לשכוח כמה הוא פלא.

כמה לא מובן מאליו זה לפעול, לחשוב, לזוז, לתקשר, לחיות.

הלב שלך פועם. יותר מ-100,000 פעימות ביום.

הקיבה מפרקת ומזינה. הכבד מייצר תאי דם. הריאות שואפות אוויר גם

כשאנחנו לא שמים לב - מעל 20,000 נשימות ביום.

"כל הנשמה תהלל יי" על כל נשימה, להלל.

העור מתחלף. העיניים רואות. המוח שלך חושב. הידיים פועלות נעות.

כל כולך מלאת הרגשים

המערכת החיסונית שלך מגינה עלייך בשקט — מזהה, מתמודדת,

מנטרלת מאות אלפי פולשים פוטנציאליים, אולי אף מיליונים ביום.

הגוף שלך - הוא פלא הבריאה.

חא-ל הגדול - בחסדו האינסופי ונתינתו הבלתי מוגבלת

הגיבור - הגבולות הדיוקים השמירה על הכלים שלנו

אכן כובש את יצרו האינסופי לתת... כדי שלא נתכלה

הנורא - ההבנה כמה אנחנו קטנים וכמה חסדי השם יתברך

הם אינסופיים לעולמי עד!!!!

תחשבי על שזה רק רובד אחד

עומקים של תחושות הגיונות רצונות חלומות, מטרות שאיפות בחירות

רגעים... נחת...

את פלא.

לא מטפורה. לא הגזמה. פלא אמיתי.

מערכת משוכללת, עדינה, רגישה, חכמה - שפשוט... פועלת.

ואת מתעוררת בבוקר ומתחילה תנועה של חיים.

והוא את, הפלא הזה. כל הזמן

הלכתי פעם עם ביתי ברחוב והיא שתפה אותי שכואב לה הרגל

שאלתי אותה את יודעת למה כואבת לפעמים הרגל?

שנוכר שצריך להודות

גם כשהאדם לא עושה כלום

עצם החיים - הם פלא - וצריך להודות עליהם

מתנת החוסר

ועם כל הפאר הזה -

אנחנו לעיתים מסתובבות עם תחושת חסר.

"הלוואי שהייתי גבוהה יותר"

"אם רק היו לי יותר אנרגיות"

"הלוואי שהייתי עם פחות רגישות..."

אבל אולי...

אולי דווקא שם נמצא הפלא.

דווקא ברגישות שלך.

דווקא בעור הדק הזה.

דווקא באתגר. דווקא בחולשה.

כי היא -

מובילה אותך פנימה, יוצרת חיבור עמוק יותר.

כי היא -

הופכת אותך לאנושית. רחומה. אמיתית.

היא הופכת אותך למי שאת, לייחודיות שבך

הכי מדויקת למשבצת שלך בעולם

או אולי הגיע הזמן לשים זרקור.

לא רק על מה שהולך לנו "טוב"

אלא גם - ובעיקר -

על מה שלא.

על מה שכואב.

על מה שמעיין.

על מה שלא מביא מחיאות כפיים.

כי גם זה פלא

שהוא לא פספוס

הוא בכוונת הבורא -

פלא שמכוון אותנו.

שמעיד אותנו.

שמצימח אותנו.

שמחבר אותנו.

והוא נתן אותו לנו באהבה וברחמים גדולים

"שאם יסתם אחד מהם, או אם יפתח אחד מהם"

משמע שיש מישהו שם למעלה

שמדייק את הגודל שלהם בכל רגע

כל עוד הוא גזר לנו חיים

כדי שהפלא הזה שחיים שמו ימשיך...

יחד איתי

תעצרי רגע. תנשמי.

תניחי יד על הלב. תתחברי לפעימות, תגידי תודה מהלב שלך

תודה, על גוף. תודה, על נפש. תודה, על חיים.

תודה על כל פעימה, תודה על הכול.

החיסרון הוא חלק מהפלא

תודה גם על החיסרון הזה -

כי בדיוק בדיוק ככה, את שלמה.

את לא נמדדת בכך שאין סדקים -

כי דווקא הם מאפשרים לאור שבתוכך לזלוג החוצה

ולאפשר לנו גם להנות מאורך

והאור הזה -

הוא אורך - מנשמתך החצובה מתחת לכיסא הכבוד

אם תתבונני בדך על כל חסרונותיך

כישלונותיך טעויותיך, כפלא... פלא גדול...

תזכי בע"ה לראות אותו

גם אם לא אמרת את זה בהתבוננות עד היום -

היום את יכולה להתחיל.

היום הוא מתנה

הגוף הוא מתנה.

ברכת אשר יצר היא מתנה כפולה

הזדמנות בשבילנו להתבונן בפלאי הגוף ולהודות עליהם

אם תהיה לי זכות, בברכת אשר יצר הקרובה שלך

תרגישי את הלב שלך

מלפניך אפליקציה לך,

אפליקציה

מברכה אלך בפריאל אלל

באפנה רבה

שבר שלום,

אילנה דהן - מטפלת ומאמנת מנטלית

050-410-3-421

dahan.liora.co@gmail.com

מטרות העמותה

קמחא
דפסחא

לימוד
שירת
הבקשות
לילדים

בית
הוראה

לימוד
טעמי
המקרא

כולל
אברכים